

የረጋሣ ጂማን ታሪክ መንግሥቱ ኃይለማርያም እንዴት ረሳው.....
ሕይወቱ ይፋረድ.....ታሪኩ ይፋረድ.... እኔ ብሞትም ታሪክ
አይሞትምና ሀቂን ያወጣልኝ ይሆናል፤.....እስካሁን ለሌላው
ልፋቴም የኢትዮጵያ ሕዝብና እግዚአብሔር ውለታዬን ይከፍሉ
ኛል።.....ከዚህ በኋላ ሠራዊቱንና ልጆቹን መሰናበት እንኳን
አልቻልኩም፤ በፈረዱበኝ ላይ እግዚአብሔር ይፋረድ ሌላ ምን
እሳላሁ....» እያሉ ሲያለቅሱ እንዳደሩ ነግሮኛል።

«በማግስቱም እጃቸውን ታሰረው እኔና ሌሎችም ባለንበት
አዲ ጉአዲ በተባለ ቦታ ላይ ሠራዊቱ ተሰብስቦ አንድ ገጽ ወረቀት
ብቻ ከተነበበ በኋላ ዘጠኝ ሆነው በተሰለፉ የሠራዊቱ ሰዎች
የእሩምታ ጥይት ተኩሰው ገለዋቸዋል።

«ከዚያም አስከሬናቸው ተነስቶ ፀፀረት በተባለ ቃኘው ጀርባ
በነበረው ቤተ ክርስቲያን ኦርቶዶክስና ካቶሊክ ሚዞች በሚቀበሩበት
አሰራ አራት ቁጥር ከሚባለው መቃብር ጉን ነው የተቀበሩት።
መቃብራቸው አሁንም አሥመራ ይገኛል። እንግዲህ ደኔራል
ታሪኩን የማውቃቸው እስከዚህ ነው።

ምዕራፍ ፱

እንደ ታሪክ ፀሐፊዎቹ ማስረጃና ምስክርነት

ታላቁ የናደው ዕዝ የተናደበት ሁኔታ፤

በታላቁ የናደው ዕዝ መናድና በኢትዮጵያ ሠራዊት አወዳደቅ
ሁኔታ ላይ አሳማኝ እውነተኛ ታሪኮች ተጽፈው ቀርበዋል።
ወደፊትም ይጻፋል።

በከፍተኛ የዕዝ ደረጃ ባለሥልጣናት ሆነው ሠራዊት የመሩና
የትግል ሂደቱ ተካፋዮች የነበሩ ሕያው ምስክሮች ከጻፏቸው
መጻሕፍት በተጨማሪ እንደ ዕድል ከአልቂቱ ተርፈው በሕይወት
የሚገኙ የሠራዊቱ አባላት የነበረውን የጦርነቱን እውነተኛ ገጽታ
በመግለጽ ሕዝቡን ከአሉባልታ ታሪክና ከውዥንብር አላቀውታል።

በዚህም መሠረት ሕግን በረገጠ የበላይነትና በግፍ የተፈፀሙ
የመንግሥት ድርጊቶች በወቅቱ ሀሰተኛ ምክንያታዊ መግለጫዎች
ተሰጥተዋቸው እንደነበርና አሁን ግን እውነት ስታንሠራራ
ራቂታቸውን እንደቀሩ መገንዘብ ተችሏል።

የደርግ መንግሥት ከሥልጣን ኮርቻ ላይ የተፈናጠጠው ሕገ
ወጥ በሆነ መንገድ በአምባ ገንነት መሆኑን ስለሚያውቅ፤ የነቁና
የተደራጁ ኃይሎች ይገለብጡኛል የሚል ከባድ ሥጋትና ጥርጣሬ
ነበረው። በዚህም ምክንያት በየክፍለ ጦሩ አዛዦችን በማጣላትና
በማናከስ ከፋፍሎ የመግዛት ስልት ይጠቀም ነበር።

በዚህ የረቀቀ ስልት የጦር አዛዦችና በየደረጃው ተዋረድ የነበሩ መኩንኖች በሥልጣን ሽኩቻና በጥላቻ የተሞሉበት ዘመን ቢኖር 1980 ዓ.ም ከፍተኛው እንደነበረ የታሪክ ፀሐፍቱ በየመጽሐፎቻቸው ውስጥ መመዝገባቸውን ማረጋገጥ ይቻላል።

ይህም ዘመን፣ በውጭ አገራት ስውርና ገህድ ድጋፍ ያገኙ የነበሩት ሻዕቢያና ሕወሓት በተስፋ የተሞሉበትና የጠነከሩበት ጊዜም ነበር። በወታደራዊው መዋቅር ውስጥ ሠርገው በገቡ አባላትና የሠራዊት አለቆች አባሎቻቸው፣ እንዲሁም በጥቅም በተገዙ የደርግ ጄኔራሎች ይሰጣቸው በነበረው ወታደራዊ ምስጢርና መረጃ ግብዓት የመገንጠልና የማስገንጠል ዓላማ የነበራቸው ኃይሎች ወደ ድል የተሸጋገሩበት ወቅት ያው 1980 ዓ.ም ነበር። የውስጥ አርበኞች ባተራመሱት ልዩ ልዩ ውጊያ ገንጣይና አስገንጣይ እያየሉ በማረኩት የመንግሥት ከባድና ቀላል በርካታ መሣሪያ መልሰው የኢትዮጵያን ጦር እንዲቋቋሙ የቻሉበትም ጊዜ ነበር።

በኢትዮጵያ ሠራዊት አኳያ ሲታይ ደግሞ መሣሪያ ችሎታና ብቃት ያለው ሠራዊት ቢኖርም የጦርነቱ ሁኔታ በተለያዩ ተንኮሎች እየተኮላሸና ውጤት አልባ እንዲሆን መደረጉ፣ ከዚህም በላይ ከትግል ጊዜው መርዘም የተነሣ አስልቺና ተስፋ የሚያስቆርጥ ሂደት የሆነበት ጊዜ ያው 1980 ዓ.ም ነበር። ጥይት እንዲላክለት ለጠየቀ የጦር ክፍል ኮቸሮ፣ ምግብና መድኃኒት ለጠየቀው ደግሞ የጦር ሜዳ መነጽርና ሌሎች ቁሳቁሶች እየደረሱት ሠራዊቱ ግራ የተጋባበትና እንዲዳከም ሆን ተብሎ የተገፋበት፣ የምስቅልቅ ጊዜ ጫፍ 1980 ነበር።

አለሳና ዘመቻ ታቅዶ ዝግጅት በሚደረግበት ጊዜ የዝግጅቱ ምስጢር ለጠላት ቀድሞ እየደረሰ በሕይወትና በንብረት ላይ ተደጋጋሚ ጥፋት ማየት የተለመደበት ጊዜ ያው 1980 ዓ.ም ነበር።

የኢትዮጵያ ሠራዊት መስዋዕትነት እየከፈለ፣ እያጠቃና ጠላቱን እየጠረገ ወደ መደምሰስ ሲዳረስ እንቅስቃሴውን እንዲገታ፣ ትግሉን እንዲያቆም፣ ወደኋላ እንዲመለስ ይታዘዝ ነበር። ይህ መስዋዕትነትን የማምከንና ትግልን የማከላሸት ትእዛዝ ይደረግ የነበረው መንግሥት ሥልጣንና ክብር ጥቅምና መድረክ በሰጣቸው ሠርገው በገቡት የሻዕቢያና የወያኔ ወኪሎች፣ አገር ገዳይ ባንዶች እንደነበረ ውሎ አድሮ ፍንትው ብሎ ታይቷል።

ብዙውን ጊዜ ጄኔራል ታሪኩን ከበላይ አለቆች ሲያጋጫቸው የነበረውና እስከመታሰር ያደረሳቸው ሁኔታ ከዕዙ መኩንኖችና ወታደሮች ጋር ተማክረውና ተደራጅተው ያደርጉት የነበረው ድንገተኛ አለሳና ያስጨብጡት የነበረው ውጤትና ድል ነበር። በረዥም የዕዝ ሰንሰለት ውስጥ የተሰገሰጉት ጭምብል የለበሱ ጠላቶችና ሕሊናቸውን የሸጡ ባንዶች በዚህ ድርጊታቸው እጅግ እየተበላጩ ለጄኔራሉ ጉድጓድ ሲቆፍሩላቸው እንደኖሩ ሂደቱን በቅርብ የሚያውቁ ይናገራሉ።

ይህ ዓይነቱ የድል አድራጊነት እርምጃን የመግታትና የማከላሸት ተንኮል በተደጋጋሚ በመድረሱና ጦሩም ውድ ዋጋ እየከፈለ በከንቱ በመቅረቱ ከፍተኛ ብስጭትና ቁጣ ውስጥ ገብቶ ነበር። የደርጉ ሊቀ መንበር ለጉብኝት ወደ አሥመራ ሄደው ሠራዊቱን ባነጋገሩበት ወቅት ለምን ይህ እንደተደረገ ግልጽ እንዲሆን አቆርዳት ላይ በተደረገው ስብሰባ የሠራዊቱ አባላት መጠየቃቸውን

ፀሐፊው ኩሎኔል አምሳሉ ገብረዝረ፤ በኤርትራ መዘዝ መጽሐፋቸው ውስጥ እንደሚከተለው አስቀምጠዋል፡፡

«.....ከሁሉም የጦር ክፍሎች የተውጣጡ አባላት በአንድ አዳራሽ ውስጥ እንዲሰባሰቡ ከተደረጉ በኋላ ኘፌዚደንቱ መጥተው ከፊት በተዘጋጀላቸው ሠገነት ላይ ተቀመጡ፡፡ የተሰበሰበው ጦር ጥያቄ ካለው ማቅረብ እንደሚችል ተገለፀና ጦሩም አንዳንድ ጥያቄዎችን ጠየቀ፡፡ ከማስታወሳቸው ውስጥ፤

" ቀለብ በወቅቱ አይደርስንም፤ ቀለብ በተመኑ ልክ አይላክልንም፤ በተለይም ዘይትና ስኒር የመሳሰሉትን በራሳችን ገንዘብ እየገዛን ነው የምናሟላው፤

" ደሞዝ በወቅቱ አይከፈለንም፤

" ለቤተሰቦቻችን የምንልከው ተቆራጭ ገንዘብ በትክክል ለቤተሰቦቻችን አይደርስም፤

" ከጠላት ጋር ውጊያ ጀምረን በጥሩ ሁኔታ በማሸነፍ የበላይነታችንን በማረጋገጥ ላይ እያለን፤ ወደኋላ እንድንመለስ እንታዘዛለን፤.....ለምን >> የሚሉት ዋና ዋናዎቹ ነበሩ፡፡

(የኤርትራ መዘዝ ገጽ 158)

በዚሁ መሠረት፤ የኢትዮጵያን መከፋፈልና መበታተን ሲመኙ በነበሩ የውጭ ኃይሎች፤ ማለትም፤ በአድዋና በማይጨው ፍልሚያ የኢትዮጵያ ሕዝብ በድል አድራጊነቱ ልብና ሞራላቸውን ወግቶት እስከዛሬ በሀፍረት መንፈስ እየደሙ ያሉ ቅኝ ገዢ ነጮች፤ ሰውር ደባ እንደፈፀሙ የታወቀ ነበር፡፡

በሠራዊቱ ውስጥ ሠርገው በገቡ ምንደኞች በርቧሪ ወኪሎቻቸው ጠንካራ ድጋፍ ሻዕቢያና ወያኔ በ1980 ዓ.ም በጎዳርና በታህሣሥ ወራት ኃያሉን የናደውን ዕዝ ለመበተንና ኃይሉን ለማሳሳት የተጠቀሙበት መሠሪ ዘዴም በዚሁ በኩሎኔል አምሳሉ መጽሐፍ ላይ ተገልጧል፡፡ ቀደም ባለው ምዕራፍ ውስጥ እንደተዘገበው ከጄኔራል ታሪኩ ሞት በኋላ ከናደው ዕዝ አንድ ክፍለ ጦር ተቀንሶ ወደ ደጋው ሥፍራ ለግዳጅ እንዲሠማራ መደረጉና ለጥቃት መጋለጡ ለናደው ዕዝ መናድ ታሪክ የሚመሰክረው የጎጂኔራል ረጋሳ ጂማ ረቂቅ ሴራ ነበር፡፡

ጄኔራል ታሪኩን በግዳጅ ተግባር በቅርብ የሚያውቋቸው የጦር ሰዎች እንደገመገሙትና በታሪክ መጽሐፋቸውም ውስጥ እንደመሰከሩት ጄኔራሉ በጥናትና በምክንያት ሊገልጹት የሚችሉትን ሀሳባቸውን በግልጽና በድፍረት የመናገር አቅም እንደነበራቸው ይታወቃል፡፡ ይህን በተመለከተ፤ ሻምበል ተስፋዬ ርስቱ «ምስክርነት በባለሥልጣናቱ አንደበት» በተሰኘ መጽሐፋቸው ውስጥ ገጽ 327 ላይ ግልጽ መረጃ አቅርበዋል፡፡

እንደ መረጃው መግለጫ፤ ኘፌዚደንት መንግሥቱ በ1980 ዓ.ም የካቲት ወር ውስጥ የእግረኛውን ጦር በአፋበት ለመጎብኘትና የተከታታይ ሽንፈቱን ሁኔታ ለማጣራት ሄደው እንደነበር ተጠቅሷል፡፡ አቀባበል ከተደረገላቸው በኋላ በተደረገው ስብሰባ ላይ ጦሩ ይገኝበት ስለነበረው ሁኔታ መግለጫ እንዲሰጣቸው በጠየቁበት ወቅት፤ የናደው ዕዝ የኮሩ የፖለቲካ ካድሬ ከአዛዥ ከጄ/ታሪኩ ቀድሞ ለኘፌዚደንቱ መግለጫ ሊሰጥ ሞክሮ ነበር፡፡

በዚያን ጊዜ ጄኔራል የካድሬውን ገግግር አስቁመው እንደ አዛዥነት ክብራቸው፤ በቅድሚያ በመናገር፤ ስለነባራዊው ሁኔታ

ፍርጥርጥ አድርገው እውነተኛውንና ወቅታዊውን ሁኔታ አስረድተዋል።

በዚያን ጊዜ የተናገሩት ህቅም፣ የደርግ መንግሥት ባደራጀው የሚሊሺያ ሠራዊት በሽምቅ ውጊያ የሰለጠነውን የሻዕቢያንና የጀብሃን ቡድን በምንም መስፈርት ማሸነፍ እንደማይቻል እቅጩን ያስረዳ ነበር። የሚያሸንፍና የበላይነት ሊይዝ የሚችል የጦር ብቃት እንደሌለም ገህድ በመናገር፣ ለማሸነፍና የበላይነት ድል ለመጨበጥ የሰለጠነና በወታደራዊ ሙያ የተዘጋጀ ተዋጊ ኃይል መፍጠር እንደሚያስፈልግ በአጽንኦት ገልጸዋል።

አንዳንዶች ጭፍን በሆነ ስሌት እንደሚያስቡት ቁጥር ሳይሆን ጥራት እንደሚወስን በማረጋገጥ፣ የጦሩን አቅም አለመመጣጠን ለማስረገጥ ሲሉም «ይህ ያለው ሠራዊት ማሸነፍ ቢችል በሕይወቴ ከፈንጂ ላይ ቆሜ እራሱን እገላለሁ።» ብለው እቅጩን እንደተናገሩ ሻምበል ተስፋዬ ጽፈዋል።

የጄኔራሉ ድፍረትና ነባራዊውን ደካማ ሁኔታ በግልጽ ማስቀመጣቸው ኮሎኔል መንግሥቱን እጅግ እንዳበሳጫቸው በታሪክ ፀሐፍቱ ምስክርነት ተረጋግጧል። በዚያ ወቅት ደግሞ በሰሜን አካባቢ ውስጥ ለውስጥ የመፈንቅለ መንግሥት እንቅስቃሴ በመደረግ ላይ ነው ተብሎ መንግሥቱ ከፍተኛ ሥጋት ላይ የነበሩበት ጊዜ ነበርና ያ የጄኔራሉ ንግግር ይብሉን ሊቀ መንበሩን በብስጭት አጋያቸው።

በዚያ የሥጋት ወቅት የጄኔራሉ በድፍረትና በግልጽነት መናገር ሊቀ መንበሩን ከማበሳጨት አልፎ ሳይቀድመኝ ልቅደመው ወደሚል ውሳኔም ሳያንደረድራቸው አልቀረም። ይሁን እንጂ

መራራም ቢሆን የተነገረው መግለጫ እውነት ነበር። እውነትነቱም ብዙ ሳይቆይ ተረጋግጧል።

በሊቀ መንበሩ ፊት ያ የጄኔራል ታሪኩ ግልጽነትና እውነት መናገር ቀድሞ መቃብር ሲቆፍሩላቸው ለነበሩት ለሀገሥ አስፋው፣ ለካሣዬ አራጋውና ለጀ/ ረጋሣ ጂማ ተንኩል የሰባ ግብዑት ሆነላቸው። እነሱም ጄኔራሉ ንቀትና ትዕቢት በኮሎኔል መንግሥቱ ላይ እንዳላቸውና ለተጠረጠረው መንግሥት ግልበጣ አመላካች አደገኛ አዝማሚያው እንደሆነ አጋነው በማቅረብ ሊቀ መንበሩ አስቸኳይ እርምጃ እንዲወስዱ ግፊታቸውን ቀጠሉ።

የጄኔራል ታሪኩ መቃብር ቆፋሪዎች የነበሩት የፖለቲካ ካድሬዎች ለገሥ አስፋው፣ ካሣዬ አራጋው፣ አዛዥ ጀ/ ረጋሣ ጂማና ሌሎችም ተባባሪዎቻቸው ስማቸውን በማርክስ ወደ መጨረሻው የግፍ እርምጃ ገፉአቸው። ጄኔራሉም ተገደሉ።

በሚሊሺያና በሠለጠነ ሽምቅ ተዋጊ መካከል የነበረውን የአቅምና የጦር ስልት ልዩነት፣ ጄኔራሉ በግልጽ በተናገሩበት ወቅት ከኘሬዚዳንቱ ጋር በአፋብት ጉብኝት ላይ ተገኝተው የነበሩት አውሮፕላን አብራሪ እንደሰሙና ይህንንም እንደ መስከሩላቸው ሻምበል ተስፋዬ ርስቱ በመጽሐፋቸው ገልፀዋል።

በቀጣይነትም፣ በወቅቱ በሰሜን ክፍለ ሀገራት የነበረውን ወታደራዊ እንቅስቃሴ በቅርበትና በተሳታፊነት የሚያውቁት ሁሉ የጄኔራል ታሪኩን ከሥፍራ ሥፍራ ያለማንገራገር በመዘዋወር መሥራትና ውጤት ማስመዝገብ፣ በእማኝነት በነፃ ፍላጎታቸው በየጻፉአቸው የታሪክ መጻሕፍት ላይ ምስክርነታቸውን ሰጥተዋል።

የወደቀው መንግሥት እንክፉን እንዲነቅስ፤ ጉድለቱን እንዲያሟላ፤ ዕውቀቱን እንዲያዳበር በግልጽ የሚነግሩትንና በተግባራቸውና በባህሪያቸው ተወዳጅ የሆኑትን አዛዦችና መከላከያዎች ተከታትሎ ለማጥፋትና ሞራላቸውን ለመስበር የደርግ መንግሥት ሆን ብሎ እርስ በእርስ እንዳይስማሙ ማጣላትና ማናከስ ዋነኛ ስልቱ እንደነበረ የታሪኩ ባለቤቶችና የፍልሚያው ተሳታፊ ፀሐፊዎች ጽፈዋል።

ይህ የመከፋፈልና የማናከስ ሁኔታ ደግሞ ከፍርሃትና ከሥጋት የመነጨ የነበረው ወታደራዊ መንግሥት ጭንቀት ነበር። መከላከያዎች ከተሰማሙና በመካከላቸው ሰላም ከነገሰ ሕገ ወጡን መንግሥት ለመንቀል እንደማይሳናቸው ስለሚያውቅ ያ አምባገነን መንግሥት ከሥልጣን ላለመውረድ በከፍተኛ ሁኔታ ወታደራዊ አዛዦችን ሲገልጽ ሲያመሳቅል ኖሯል።

ያ በአዛዦች መካከል የነበረው በሥልጣን መቀናናትና ተራ ምቀኝነት እንዲሁም መወንጀጀል የፈጠረው ከፍተኛ የኢትዮጵያን ግዙፍ ሠራዊት ድካም ከገቱ አደረገው። ታሪኩንም አረከለው። በዚህ መካከል የተናቀው ሠርዶ ሥር እየሰደደ መሄዱ ታየ።

ከ1979 ዓ.ም ጀምሮ ወታደራዊ ሙያና ፖለቲካ በእጅጉ የተሻከቱበት፤ ወቅት እንደነበረ ከብዙዎቹ የታሪክ ዘገባና አስተያየት መግለጫ ላይ ይነበባል። በዚያን ጊዜ የደርግ መንግሥት ታማኞች የነበሩ የፖለቲካ ባለሥልጣናት በአናሳ እውቀታቸውና ችሎታቸው የማይገባቸውን ወታደራዊ እቅድና መመሪያ አውጥተው እንደ ለገሰ አስፋው ሠራዊት ለማንቀሳቀስ ሞክረዋል። በዚያም አላስፈላጊ ጥፋቶች በተደጋጋሚ ደርሰው ከባድ መስዋዕትነት አስከፍሏል።

ጦርነት በበሰለ እውቀትና የአመራር ችሎታ እንዲሁም ተደጋጋሚ ልምድ መሠረት የሚመራ አስጨናቂ እንቅስቃሴ መሆኑን የሙያው ሰዎች በማስረገጥ ተናግረዋል፤ ጽፈዋልም። ይህን በተመለከተ፤ ታሪክ ፀሐፊው ዘነበ ፈለቀ በ«ነበር... ክፍለ ሁለት» መጽሐፋቸው ገጽ 138 ላይ፤

«ጦርነትን ከውጪ ቆሞ ለተመለከተው ስልቱ ቁልጭ ብሎ ይታየው ይሆናል። ወደ ሜዳው ገብቶ ማዋጋት ሲጀምር ግን ሁሉ ነገር የተጉለጉለ ልቃቂት፤ ሁሉ ነገር ጨለማ ይሆናል። ልቃቂቱን በእርጋታ አጠንጥኖ፤ ጨለማውን በተጠና ስልት ሰንጥቆ አልፎ በመልካም ሁኔታ ያዋጋ የጦር መሪ ሠራዊቱን ለድል ያበቃል።» በማለት የሙያውን ባህርይና ፈታኝ አፈጻጸም አስረድተዋል።

በመቀጠልም ከዚህ የጦርነት አመራር ሥርዓት ውጭ የተፈጠረውን ሂደትና የተደረሰበትን ባዶ ውጤት ለመግለጽ ፀሐይ የሞቀውን፤ አገር ያወቀውን መሀይማዊ ድርጊት በዋቢነት በማቅረብ ዘነበ ፈለቀ በመጽሐፋቸው ውስጥ አስነብበዋል።

እንደጽሑፉ መግለጫ፤ ሻምበል ለገሠ አስፋው የትግራይ ራስ ገዝ፤ የአስቸኳይ ጊዜ ሁኔታ አስተዳደር፤ የበላይ አስተዳዳሪ ሆነው በተሾሙበት ዘመን እንደ አዋጁ መንፈስ ሻምበሉ በቀጥታ የሠራዊቱም የበላይ አዛዥ ነበሩ።

እቅምን ያላገናዘበ፤ ያን ታላቅ ሹመትና ኃላፊነት የተሸከሙት ሻምበሉ መቀሌ ከደረሱ ከጥቂት ቀናት በኋላ ሦስተኛው አብዮታዊ ሠራዊትን በየአቅጣጫው የሚጥቃት ዘመቻ እንዲጀምር ትእዛዝ ሰጡ።

ባለሞያዎች እንደገመገሙት የዘመቻው የእንቅስቃሴ ስልት ጥናት ያልተደረገበትና በበቂና በተጣራ መረጃ ላይ ያልተመሠረተ ነበር። የጠላትን ኃይል ለመስበርና ለማዳከም በሰጠ አስፋው ግልብ አመራር የተደረገው ሩጫ ከግብ የማያደርስ ሶምሶማ እንደነበር ድርጊቱ የጦር ሙያ እውቀት ለነበራቸው በግልጽ የታየ ክስተት ነበር።

በዚሁ አኳያ በሠራዊቱ የዕዝ መረብ ውስጥ የተሰገሰጉት ባንዶች በሚያቀበሉት መረጃ፣ የጠላት ኃይልም ሆን ብሎ ማፈግፈጉና መበታተኑን ቀጠለ። ያ ማፈግፈግ ተንኩል ያሸመቀ፣ መልሶ ለመክበብና ለማጥቃት የተደረገ ስልት እንደሆነም በጠንካራ ምክንያት የጠረጠሩም ነበሩ። ይህን ሁኔታ የተገነዘቡ በሳል የጦር መሪዎችና የነገሩን አሳሳቢነት የተገነዘቡ ታዛቢዎች በወቅቱ፣

ያ የአላዋቂ ሩጫ ታላቅ ውድቀት እንዳያስከትል በመፍራት ሂደቱ ሊታሰብበት እንደሚገባ ምክርና አስተያየት ሰጥተው ነበር።

በመጨረሻም፣ እንደተፈራው ውድቀቱ ታላቅ ሆኖ በቀላሉ የማይጠገን ስብራት አተረፈ። ፖለቲካ ማነብነብና ጦር መምራት እየቅል መሆናቸውን ፍንትው አድርጎም ያ ወቅት አሳየ።

* * * * *

ምዕራፍ I

የግፍ ውሣኔ ሰነዶች ፣ ይዘት፣

እንደ መቶ አለቃ ታደሰ ቴሌ ሰልባኖ የምስክርነት ቃል፣ የካቲት 6 ቀን 1980 ዓ.ም. ለጀኔራል ታሪኩ ወደ አዲስ አበባ ለሕክምና ሄደው እንዲታከሙ የሪፈራል ወረቀት ወጥቶላቸው በማግስቱ ወደ አዲስ አበባ የሚበሩበት ሁኔታ ተዘጋጅቶ፣ የአውሮፕላን ቲኬትም በሰማቸው ተቆርጦ እንደነበረ ቀደም ሲል ተገልጿል።

እንደ መቶ አለቃ ታደሰ መግለጫ፣ ይህ የጀኔራል ከዚያ አካባቢ ወደ አዲስ አበባ ለሕክምና መሄድ እንደ እግር እሳት ያንገበገባቸው ከፍተኛ መኩንኖች፣

- 1ኛ ጀኔራል ረጋሣ ጂማ፣ የ2ኛ አብዮታዊ ሠራዊት አዛዥ
- 2ኛ ጀኔራል መርዕድ ንጉሤ፣ የጦር ኃይሎች ኤታ ማገዢ ሹም፣
- 3ኛ ጀኔራል ደምሴ ቡልቶ የመከላከያ ሚኒስቴር የዘመቻ መኩንን፣
- 4ኛ ጀኔራል አስራት ብሩ፣ የመከላከያ ኢንስፔክሽን መምሪያ ኃላፊ፣
- 5ኛ ካሣዬ አራጋው፣ የኤርትራ የኢሠፖ ተጠሪና የብሔራዊ ጦር አባል፣ በመሆን ባቀነባበሩት መሰረ ሴራ ቀድሞውንም ጥላቻ፣ ቂምና ጥርሳሬ በልባቸው ቋጥረው የሄዱትን የደርግ መንግሥት ፅዕሪ መንፈስ በመመረዝና በማትባት ወደ ጭካኔና ወደ ግፍ ውሳኔ አደረጋቸው።

ለሕክምና ወደ አዲስ አበባ ይሄዳሉ ተብለው፤ በሐማሴን ሆቴል ለየካቲት 6/80 ዓ.ም. አዳር አልጋ ይዘው የነበሩት ጄኔራል ታሪክ፤ በዚያው ቀን በእነ ካሣዬ አራጋውና ጄኔራል ረጋሣ በተገነገሩ አረመኔያዊ ሴራ ሞት ተደገሰላቸው።

የፖለቲካ ውሣኔ በሚል የግድያ ደብዳቤ ላይ ፊርማቸውን በማሳረፍ እንዲገደሉ ያዘዙት ጭራቁ መሪ፤ በማግስቱ ለሚገደሉት ለጄኔራል ታሪክና ለጄኔራል ከበደ ጋሼ በዚያው ቀን ማታውኑ የራት ግብዣ አድርገዋል። ከግብዣው በኋላ ግን ጄኔራል ታሪክና ጄኔራል ከበደ ጋሼ እንዲታፈኑና እንዲታሰሩ፤ በማግስቱ የካቲት 7 ቀን 1980 ዓ.ም ታሪክ እንዲገደሉ፤ ከበደ ጋሼ ማዕረጋቸው እንዲገፈፍ ወስነው ነበር በማለት፤ ይህ ሰይጣናዊ ሴራ ሲፈተልና ሲገመድ በሥፍራው የነበሩትና በደጎንነት ሥራቸው ጠባይ ያረጋገጡት መቶ አስቃ ታደሰ ግልጥልጥ አድርገው መስክረዋል።

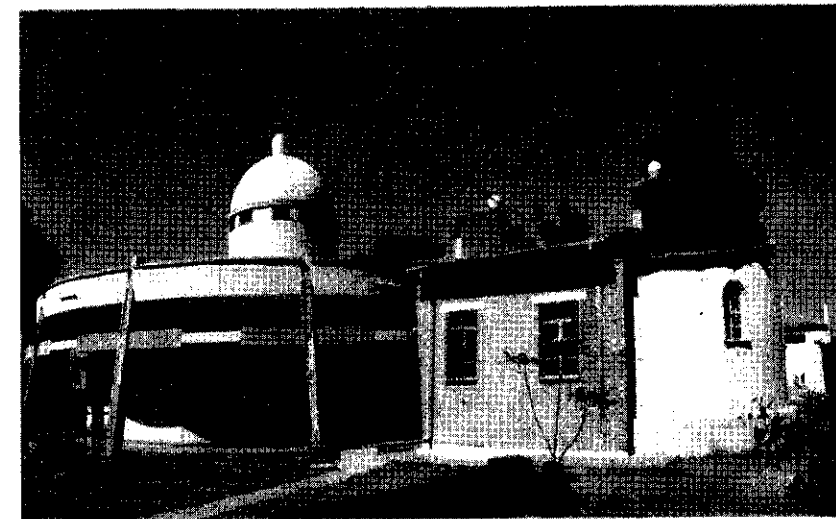
በደብዳቤው ላይ ለሞታቸው ምክንያት ሆኖ የተጻፈው ጭብጥ፤ በተለያዩ ጊዜያት ጄኔራል ረጋሣና ሌሎች የክብር ዘበኛ ክፍተኛ መኩንኖች፤ የፖለቲካና የሕዝብ ደጎንነት ሹሞች ሲያስተጋቡት የነበረው የሀሰት ውንጀላ ነበር፤ ውንጀላውም፤

- የቅርብ አለቆቻቸውን የሚንቁ፤ የሚጋፉ፤
- ለወታደራዊ የፖለቲካና የደጎንነት አባላት ደንታ ቢስ የሆኑ፤
- የሠራዊቱ የንግድ መደብር ብዝበዛ ማካሄዳቸው የተነገረላቸው፤.....

ይህ ጉዳይ ግን ማጣራት ተደርጎ ጄኔራሉ ከመደብሩ ሂደትም ሆነ ከገዝብ ጋር ምንም ገንኪ እንዳልነበራቸው ተረጋግጧል።

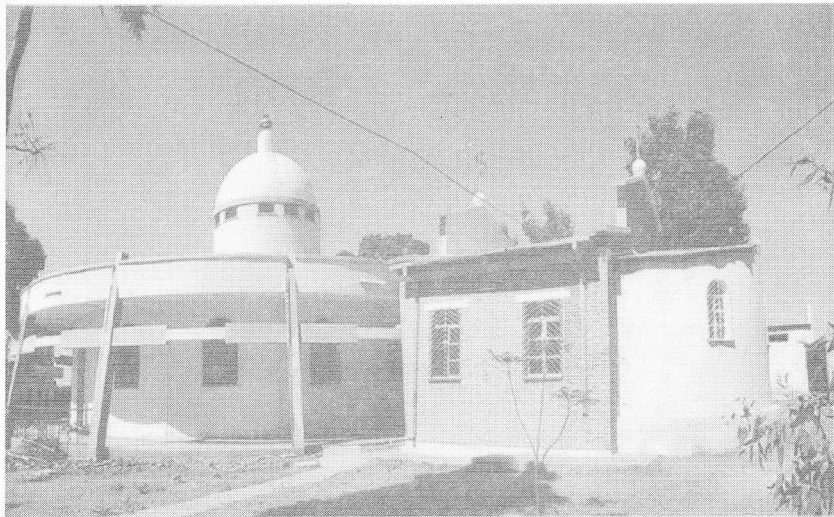
- በሕመም ምክንያት ከግዳጅ ግንባር ለመሸሸ የተዘጋጁ፤ወዘተርፈ የሚሉ ነጥቦች ናቸው።

ቀደም ሲል ጄኔራል ታሪክን በሥራ፤ በባህርይ፤ በረዥም ዘመን የትግል ሙያ የሚያውቁ በሕይወት ያሉ የጦር መኩንኖች እንደመሰከሩት፤ ከላይ የቀረቡባቸው የክስ ጭብጦች ከተራ ምቀኝነትና ጠላትነት የመነጨ፤ የነፍስ ገዳዮች አረመኔያዊ ስልት ከመባል ሌላ ትርጉም የላቸውም ብለዋል።



ብ/ ጄኔራል ታሪክ ዓይኔ የተቀበሩበት በአዲስአዳድ ፀፀረት ቅድስት ማርያም ቤተ ክርስቲያን

በነጄራል ረጋሣና ጄኔራል መርዕድ ተቀነባብሮ የቀረበውና በደርጉ መሪ የተፈረመው ደብዳቤ ቅጂ እነሆ ከዚህ ቀጥሎ ያለው ነው።



ብ/ ጄኔራል ታሪኩ ዓይኔ የተቀበሩባት በአዲንጃዳድ ፀፀረት
ቅድስት ማርያም ቤተ ክርስቲያን



ቁጥር አሠ2.11/ሠ1:ሠጠ49/3644 አ4
አመራ ጭዘያ 12 ቀን 1980

ለጊዜ ዓናደው ዕዝ ዋና አዛዥ
ለጊዜ የመገጥር ዕዝ ዋና አዛዥ
ለጊዜ የመከት ዕዝ ዋና አዛዥ
ለጊዜ የበርጋዲየር ዕዝ ዋና አዛዥ
በዓለጠት

ወጪ

ጉዳዩ ስለ የቅጣት ውሳኔ ማባወቅ

1. በ/ፌኔል ታሪኩ ዓይነ ዓናደው ዕዝ ዋና አዛዥ የነበሩ
 2. በ/ፌኔል ከበደ ጋሼ የመከት ዕዝ ዋና አዛዥ የነበሩ
- በፈፀሙት ጥሩት የደም ስል የፖለቲካ ውሳኔ መጠቀም ይታወቃል።

ሆኖ በፌኔል መኮንኖች ላይ ለተወሰደው አርጭኛ የጥሩታቸው መገባወጥ ወገ አገደሆነ የሚገልጽ 4 ገጽ አባሪ ከዚህ ደብዳቤ ጋር የላከገላችሁ መሆኑን አሳይተዋል።

በዚህ ጉዳይ ከጊዜ ሜ/ፌኔል ጋይሰጊዮር ገቢ ሀብተ ማሪያም የአሠጥ ማዕከላዊ ሸሜቱ አባልና የሀገር መከላከያ ሚኒስትር በቅ.መ/ሠጠ6/ሐ/1/4/80 መጋቢት 18 ቀን 1980 የተፃፈውን ይመለከታል።

// ኢትዮጵያ ትቅደም //

ገልባጭ

ለሀገር መከላከያ ሚኒስትር
ለሥ/ጠር ጠቅላይ መዋሪያ
ለሁሉም-ዋ/አዛዥ
ለሁሉም-ፖለቲካ መዋሪያ

ለሁሉም - ወደጥ መዋሪያ

በዓለጠት

ወቅት ጸጋዋ

በ/ፌኔል

የአሠጥ ማዕከላዊ ኮሚቴ ተ/አባልና

የሁሉም - ዋና አዛዥ

ቁጥር አሠ2.11/ሥ/ሠ1.ሠጠ49/3084

አመራ ፣ መጋቢት 6 ቀን 1980

ለናደው ዕዝ መዋሪያ

ለመከት ዕዝ መዋሪያ

በዓለጠት፤

ጉዳዩ ፡- ስለ መብት መታገድ ፤

1ኛ / መ / 1468 በ/ፌኔል ታሪኩ ዓይነ ዓናደው ዕዝ ዋና አዛዥ የነበሩ ፡-

2ኛ / መ / 1368 በ/ፌኔል ከበደ ጋሼ የመከት ዕዝ ዋና አዛዥ

የነበሩ ሁሉም በጠር ሚዳ በፈጸሙት ወገጃል በተረፉ ቁጥር 1 የተመዘገቡት በአ በየታደ አርጭኛ በዋት አገደቱ በተረፉ ቁጥር 2 ላይ የተመዘገቡት ማዕረጋቸውን ተገፈው ያለጡረቷ በአሣሩሪ መገባር ከሠራዊቱ አገዳባረሩ ከማዕከል የፖለቲካ ውሳኔ ተሰጥቶ ቅጣት ያካተት 7 ቀን 1980 የተፈጸመ ሲሆን ፤ አገዳሁም በየ ሰማቸው ከመገገሙት ከዛና ወጭ የሚሆነው ማገኛውም መብታቸው አገዳታቸው የም / ጠር ጠቅላይ መዋሪያ በቁጥር መጋ1.11/ሠ1.ሠጠ49/ሐ/3948/80 ዓካቲት 16 ቀን 1980 ለሥ/ጠር በጀትና ሂሳብ መዋሪያ በጽፈ በገልባጭ ያበሙን ስለ ሆነ ፤ አናገተም ይህንኑ አውቃችሁ ተገባውን አገደትፈጽሙ አናስታውቃለን።

ገልባጭ ፤

ለሥ/ጠር ጠቅላይ መዋሪያ

ለሥ/ጠር አገልግሎት መዋሪያ

ለሥ/ጠር ሕገ አገልግሎት

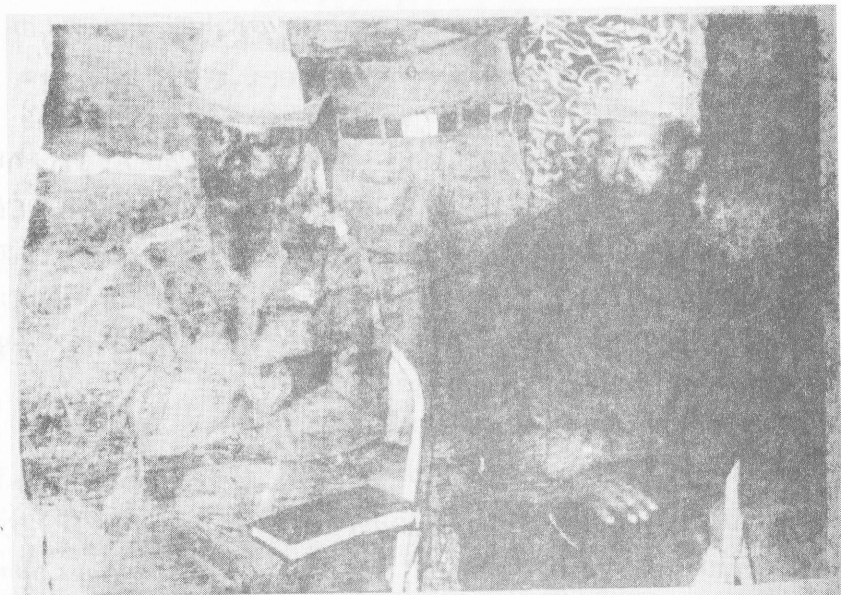
ለሁሉም - ፖለቲካ መዋሪያ

ለሁሉም - ወደጥ መዋሪያ

ለሁሉም - በ/ሂሳብ ዋና ክፍል

በዓለጠት፤





ሁለቱ ጓደኞች ከግራ ወደ ቀኝ፤ ደኔራል ደምሴና ደኔራል መርዕድ
በጦር ገንባር

የደኔራል ታሪኩ ሁለቱ ባለንጣዎች

እንዲነክሷቸው አድርገዋል። ብለዋል። ይህንንም ድርጊት በመጨረሻው ስብሰባ ላይ የነበሩ፣ ያዩና የሰሙ እማኞች በየመጽሐፎቻቸው ጽፈው፣ በመመስከር ለታሪክ አስረክበዋል።

ጄኔራል መርዕድ በ1981 ዓ.ም የተደረገውን ያልተሳካ መፈንቅለ መንግሥት በአዲስ አበባ ከመሩት አንዱ ነበሩ። እርስ በርስ በመከዳዳት፣ በተፈጠረው መከሸፍ፣ ለደርግ መንግሥት እጅ ላለመስጠት፣ ራሳቸውን በሽጉጣቸው ለማጥፋት ሞክረው ነበር። ጥይቷ አቅጣጫ ስታ በጉሮሮአቸው ጠርዝ በመውጣትዋ ሕይወታቸው ወዲያው አልወጣችም።

በዚህ መካከል የመንግሥት ደጋፊ ኃይሎች ደርሰው፣ አካላቸውን አንስተው ከነሕይወታቸውና ከነልብላቸው እንደ ቀበሩአቸው ተነግሯል። ከዚህም በተጨማሪ ይህ ለመፈፀሙ አስተማማኝ መረጃ እንዳገኙ የገለጹትና ጠንካራ ቅርበት አለኝ ያሉት በእንግሊዝ አገር ነዋሪ የሆኑት ሻለቃ ማሞ ለማ በሚዲያ ቃለ ምልልስ ላይ አረጋግጠው ገልጸዋል።

ጄኔራል ደምሴ ቡልቶም በጄኔራል ታሪክ ላይ እሩምታ ተኳሾች እንዲገኝባቸው በግፍ አሳልፍው እንደሰጧቸው ሁሉ እሳቸውም፣ በወታደሮቻቸው የመትረየስ ጥይት ተርከፍክፎባቸው አይሞቱ ሞት ሞተዋል።

(ጄኔራሎች፣ ሻምበል ኢዮብ አባተ፣ ገጽ 173)

በ1980 ዓ.ም የጄኔራል ታሪክን ንፁህ ደም በግፍ ያፈለሱት ጨካኞች ሁሉ ባመቱ የእነሱም ደም ፈለሰ። በሰፈሩበት ቁና ስፍርን መቀበል ይሏል ይህ አይደለም??

ምዕራፍ 15

የጄኔራል ታሪክ እና ስለ ጄኔራሉ የተጻፉ

የሠራዊት አባላት ደብዳቤዎች

ጄኔራል ታሪኩ፣ ውትድርናን ወደውና ፈቅደውት ገና በልጅነታቸው ወደ ሙያው ማሠልጠኛ ወደ ሆለታ ጦር ት/ቤት የገቡት የ2ኛ ደረጃ ት/ቤት ተማሪና ወጣት በነበሩበት ዕድሜያቸው እንደነበር ተገልጿል።

በፍላጎት፣ በውዴታና በዓላማ ላይ የተመሠረተ እርምጃ ውጤቱ እያደገና እያረከ መሄዱ የታወቀ በመሆኑ ጄኔራል ታሪኩም በጊዜ ሂደት ውስጥ ይወዱት በነበረው የውትድርና ሥራቸው ከጊዜ ወደ ጊዜ ታዋቂ እየሆኑ ለአፍተኛ የማዕረግ ዕድገት በቅተዋል። በዚህ የሕይወትና የተግባር ጉዞአቸው መካከል የተከሰተ ሊጠቀስ የሚገባው መሠረታዊ ጉዳይ እጅግ በአጭሩ እነሆ ከዚህ በታች ተገልጧል።

«ዕውቀትና ፍጥረት የአንድ ቀን ነው።» የሚባለው ጥልቅና በሳል አገራዊ አባባል፣ በሰዎች ሕይወት ውስጥ ታላቅ በጎ ተግባር እንዲከናወን፣ ወይም ዕኩይና አሳዛኝ ሁኔታ እንዲከሰት በአንድ ቀን፣ በአንዲት ቅጽበት አጋጣሚ በሕይወት ውስጥ የሚፈጥረውን መሠረትነት ያለው ክስተት ለመግለጽ የተነገረ ነው።

በዚሁ መሠረት፣ ሕይወትም በምትከተለው የተጻፈ የዕድል ቀመርና በራስዋ ትልም፣ በተፈቀደላት የዕድሜ መጠንና የዕድሜ ጉዞ፣ አጋጣሚን እንደ ጎረቤት በመጠቀም በጊዜ ሂደት ውስጥ ከሰዎችና ከሁኔታዎች ጋር ትገናኛለች።

የ1962 ዓ.ም የሐምሌ ወሽንፍር የፈጠረው የአጋጣሚ ብልጭታም ያደረገው ይህንኑ ነበር። ያ አጋጣሚ ታላቅ የሕይወት መልህቅ ጥሎ፤ ትልምና እቅድም ቀይሶ እስከዛሬ የተራዘመ የታሪክና የቁም ነገር አሻራ ለማሳረፍ በቅቷል። ጄኔራል ታሪኩና መምህርነት ፀሐይ አጋጣሚ በፈጠረው መድረክ የተገናኙና የተናበቡ ሕይወትን በሕይወት ውስጥ የተወኑ ናቸው።

ጥቁር ደመና ተከናንቦ ቀዝቃዛውን ዝናብ ያንዠቀኝቅ የነበረው የ1962 ዓ.ም የሐምሌ ማለዳ ሁኔታ፤ ሰዎችን ከየሥራቸው ለማስተንጉል እቅም ቢኖረውም፤ የሥርዓትና የደንብ ተገዥ የሆኑ ሰዎች ሁሉ በተለመደው ሰዓት ውሽንፍሩን በሚከላከሉበት ዘዴ ሁሉ ተጠቅመው፤ ወደየተግባራቸው ለመሠማራት ከአየቅጣጫው ከየቤታቸው፤ ከሰፊ ሠፈር ወጥተው ታክሲ ለመያዝ ከጥንቱ 2ኛ ፖሊስ ጣቢያ ፊትለፍት በመንገድ ጠርዝ ላይ ቆመዋል።

በነገራችን ላይ ሰፊ ሠፈር በአጼ ምኒልክ ዘመን ልዩ ልዩ ሙያ የነበራቸው የቤተ መንግሥት ሠራተኞች በቤተ መንግሥቱ ዙሪያና አካባቢ እንዲሠፍሩ ሲደረግ ከተደለደሉት ሠፈሮች አንዱ ነበር። እንደ ፊት በር፤ የቁስ ሰፈርና ሌሎቹ ሁሉ ሰፊ ሰፈርም ከቤተ መንግሥቱ በቅርብ ርቀት ላይ የነበረ፤ የድንኳን መስፋት ክህሎት የነበራቸው ሙያተኞች ሰፍረውበት የነበረ አካባቢ ነበር። በዘመነ ኢህአዴግ ሰፊ ሠፈር ፈርሶ በርካታ የተነባብሮ ቤቶች ሕንጻ ማረፊያ ሆኗል።

ወደ ሐምሌው ውሽንፍር ስንመለስ፤ ያ ዝናብ በንፋስ እየተገፋ ይፈጥረው በነበረ ውሽንፍር ጥላና የዝናብ ልብስ የማይመክተው ሆኖ ሰዎችን እያሠቃየ ነበር።

በዚህ ጊዜ ብዙም ከዝናቡ ያላስጣላትን ጥላዋን ዘርግታ ፀሐይ ወደ መምህርነት ስልጠና ወደ አዲስ አበባ ዩኒቨርሲቲ፤ የንግድ ሥራ ትምህርት ማዕከል የሚያደርሳትን ታክሲ ትጠብቃለች። ሻምበል ታሪኩም ደግሞ የዝናብ ልብሳቸውን አጥልቀው ወደ መከላከያ ሚኒስቴር ለመሄድ ከብርሃንና ሰላም ማተሚያ ቤት ፊት ለፊት ከመንገዱ ጠርዝ በቅርብ ርቀት ላይ ቆመው ታክሲ ይጠብቁ ነበር። ሐምሌ ጉርምርሙ በመብረቅ ነፀብራቁ ጥቁሩን ዳመና እየሰነጠቀ የዝናብ ውርጂብኙን ማውረዱን ቀጥሏል።

ይጄ፤ «ጥላሽ ሰው እያስጠልልም?» የሚል ቃል ሻምበሉ ወረወሩ። ፀሐይም በጥላዋ ለማስጠለል ጥያቄያቸውን በይሁንታ ተቀበለች። እነሆ በዚያች ማለዳ፤ በዚያ የሐምሌ ውሽንፍር መካከል የአጋጣሚ ነፀብራቅ በፈጠረው ብልጭታ የግንኙነት መልህቅ ተጣለ። ከዚያ በኋላ የነበሩት ቀናትና ወራት በሰላምታና ቀስ በቀስ እያደገ በሄደ ቅርበት እየሞቁ እየተናፈቁ ቀጠሉ።

እንዲያ እንዲያ ብሎ ያች የአጋጣሚ ብልጭታ ወደ እርግጠኛው የፍቅር ነዲድ ከፍታ ተራመደችና ልቦናን ማዘዝ ጀመረች። አልፋም ተቆጣጠረች። ውሎ አድሮ፤ የዕድገት ጊዜያቸውን ጠብቀው፤ ስሜት የሚገዙ ሀሳቦችና ውሳኔዎች እንዲሁም እርምጃዎች ተወሰዱ። መዳረሻዋም አብሮነትና ፍሬ ማፍራት ሆነ።

በ1962 የተጀመረው ግንኙነት በፍቅር ደምቆ በአብሮነት ደርጅቶ ከአበባነት ወደ ፍሬነት ተለውጦ እስከ 1980 ዓ.ም በቀጠለው ሕይወት የቦታና የርቀት ችግር ሳይበግጋው ቆይቷል። ከአሳዛኙ የሕይወት ፍፃሜም በኋላ በመንፈስ አንድነት ለ27 ዓመታት ግንኙነቱ እንደ ቀጠለ ነው።

ያኔ በ1960ዎቹ ዓመታት ውስጥ ጄኔራል ታሪኩም በሙያ ግዳጅ ከሥፍራ ወደ ሥፍራ እንዲዘዋወሩ በታዘዙበት ጊዜ ሁሉ በፈቃደኝነት ስለ አገራቸው ሕልውናና ክብር ሲሉ ይደቀኑ የነበሩ ችግሮችን ለመቅረፍ በየአቅጣጫው ተንከራተዋል። አንዳንድ ጊዜ ትእዛዙና ዝውውሩ ሆን ተብሎ ለመጉዳት በሚመስል ሁኔታ ሲደጋገምና የጤና ችግርም ሲያጋጥማቸው ከቤተሰብ ጋር በደብዳቤ ይወያዩባቸው ነበር።

ጄኔራሉ በሰሜን ጦር ግንባር አገርና ድንበር ለማስከበር ለግዳጅ በተሠማሩበት ወቅት፣ መምህርት ፀሐይ መልእክት ደግሞ በአስተማሪነት ተግባር በአርሲ ክፍለ ሀገር በአሰላ ከተማ ተተኪ የተማረ ትውልድ ለማነጽ በሙያቸው ተሰልፈው ነበር። ፍቅር ያስተሳሰራቸውና በሥጋና ደም ሰንሰለት የተቆራኙት ጄኔራሉና መምህርቷ ስለ ቤተሰባዊና አገራዊ ጉዳዮች በአካልና በመንፈስ በስልክና በደብዳቤ እስከ 1980 ዓ.ም የግፍ ፍጻሜያቸው ድረስ ባልተቋረጠ ሁኔታ ተገናኝተዋል።

በ1960ዎቹ ዓመታት ጀምሮ በተጻጻፏቸው ደብዳቤዎች ውስጥም ጄኔራሉ ሙያቸውን በፍቅር እንደሚያከናውኑና ይሰጣቸው የነበረውን ግዳጅ ሁሉ ያለ ቅሬት በመወጣት ላይ እንደነበሩ በዚህም እንደሚደሰቱ ገልጸዋል።

ሆኖም፣ ሆን ብለው ሊጉዱአቸው ያቀዱ አለቆቻቸው እንደገና ሩር ከወዲያ ወዲህ በዝውውር እንዲንከራተቱ ባደረጉበት ጊዜ ደግሞ ይሰማቸው የነበረውን የልባቸውን ቅሬታ ለልባቸው ቅርብ ለነበሩት ለመምህርት ፀሐይ ያዋዩ ነበር ። ያም የአለቆች ተንኩልና ጫና ያደርስባቸው ስለነበረው የመንፈስ ተፅዕኖና በሕክምና እጦትም መሠቃየታቸውን የገለጹበት ሁኔታ ከዚህ በታች በቀረበው የደብዳቤ ክፍል ይታያል።



የጄኔራሉ የእጅ ጽሑፍና መልዕክታቸው፤

ከላይ በጄኔራል ታሪኩ እጅ ጽሑፍ የታየው መልዕክት ለንባብ እንዲያመች ከዚህ በታች ባለው ሁኔታ ተጽፏል።

13/12/67 ዓ.ም

«ሰላም ፀሐይ!

29/11/67 የጻፍኸው ደብዳቤ በ12/12 በያዝነው ዓመት ቀንና ሰዓት ደረሰኝ በጣም አመለግናለሁ።

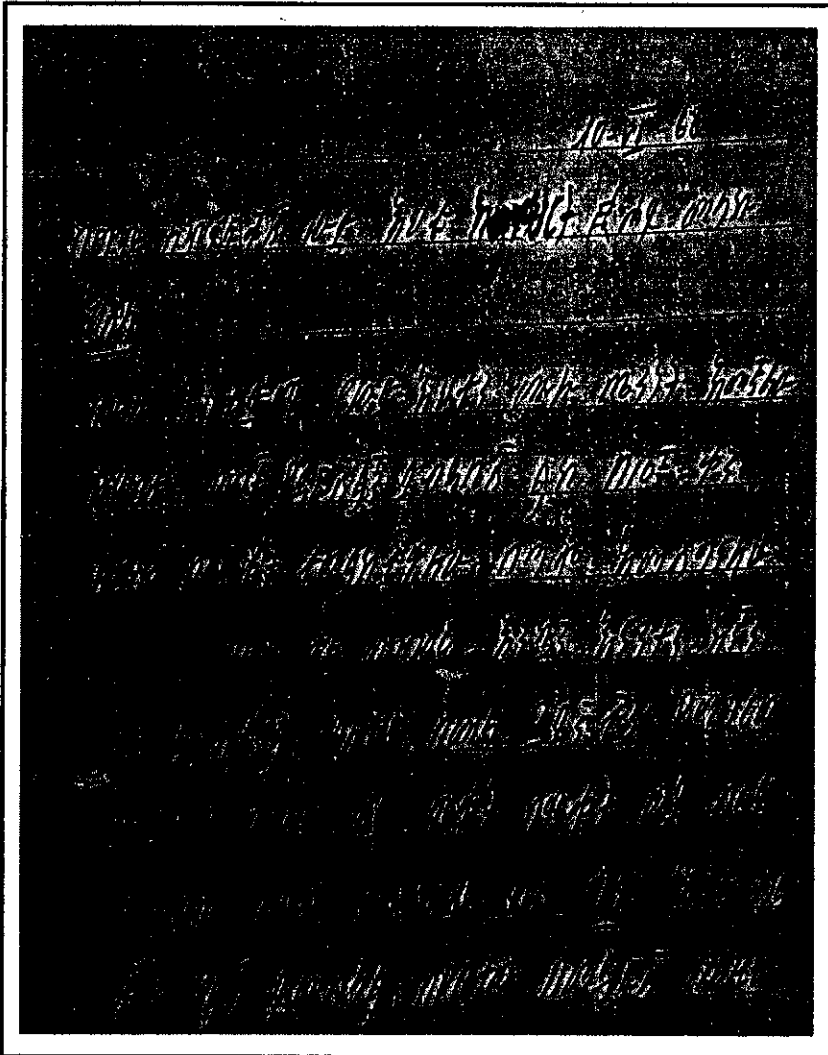
እንዳልኸውም ለኔም በጣም ግራ ገብተኛል። አንድ ቦታ የመኖር ዕድል ተነፍጉኝ በየቦታው ችግር ባለበት ቦታ ሁሉ እዞራለሁ። ቢሆንም ሥራውን ስለምወደው አይሠማኝም። አሁን ደግሞ የሐገር ጉዳይ በመሆኑ እንኳን እኔ አንቺም በጾታ የምትለይው ብትታዘገር ኑሮ ትመጭ ነበር። ግን እኛው ለዓላማው የተሰለፍነው ስለምንበቃ ለጊዜው ቀርተሻል!.....»

13-፳II-67ፊኒሽ. ፀሐይ!

በ29-11-67 ያዳኙኛል. ሊጠይቁ. በ12-12
 በያዘነው ዓመት. ቀዳሚ. በዓት. ሊረከቡ. በጣም. አጠቃላይ
 እንደደገፈውም. አፍኖ. በጣም. ግራ. ገብተዋል.
 ስንደ. ስተ. የመኖር. ርድፍ. ተናፋጊት. በየየተው. ንግድ
 ገብተዋል. ስተ. ሁሉ. እዛራላሁ. ፈረደዋል. ሠራው.
 ከአምላካው. እደሠማኝ. ስተ. ሊጠይቁ. ያላገደ. ገዳ
 ደ. በመሠረት. እንደሆነ. እኔ. እንደሆነ. በስተ. የምትከ
 ደው. በገንዘብ. ኑሮ. ገመጃ. ነበር. ግን እኔው.
 በዓሳሳው. የተሰለፈነው. በአምላካዊ. በጊዜው. ተቀባኝ

የጀኔራሉ የእጅ ጽሑፍና መልዕክታቸው፤

ከላይ በጀኔራል ታሪኩ እጅ ጽሑፍ የታየው መልዕክት ለንባብ
 እንዲያመች ከዚህ በታች ባለው ሁኔታ ተጽፏል፡፡



10/6/68

«.....ከቦታ ቦታ መዛወሪ እንኳን እናንተን እኛን ግራ አጋብቶናል፤ ማለቱ በመላ ጓደኞቼን፡፡ የሚገርመው ደግሞ ከብርድ ወደ ሞቃት፤ ከሞቃት ወደ ብርድ መገላበጡ በጣም የሚገርም ነው፡፡
.....»

«.....እኔም ወባ ተነስቶብኝ አሞኝ ነው ያለሁት፡፡ ይህንንም ስጽፍ እጆ እየተንቀጠቀጠ ነው፡፡ በዚህ ዓይነት የሚዘለቅ አይመስለኝም፡፡ ብቸል ወደ ሸዋ መልሱኝ እላቸዋለሁ፤ እምቢ ካሉም ያው ነው፡፡ በይ ብዙም ለመጻፍ አልቻልኩም፡፡.....»

ይህን በመሰሰሉ ፈታኝ ሁኔታዎች ውስጥ ለሠላሳ ሁለት ዓመታት ለእናት አገራቸው ሕልውናና ክብር ዘብ ቆመው የኖሩት ደኔራል ታሪክ፤ ስለ ሥልጣንና ስለ ጥቅም በሀሰትና በተንኮል በጨካኖች ሴራ መገደላቸው ታሪክ ይቅር የማይለው መራራ ግፍ መሆኑ ሲነገር ይኖራል፡፡

ያ አረመኔያዊ ግፍ በተፈፀመ ጊዜም በርካታ የብዙሃን መገናኛ ድምጾችና ጽሑፎች ተችተውታል፡፡ በዚያን ወቅት «አንጉዝ» በሚል ርዕስ መምህርት ፀሐይም አንድ መጽሐፍ አዘጋጅታ ነበር፡፡

«አንጉዝ» ማለት የማይጠፋ የሕሊና ውስጥ ወይም የአካል ጠባሳ ማለት ነው፡፡ በደርግ ዘመን የብዙ ምስቅልቅል ችግሮች ማዕበል ተጉጂ የሆነው የኢትዮጵያ ሕዝብ፤ በኑሮውና በታሪኩ ያተረፈው የመንፈስና የአካል ቁስልና ጋራዎች እንዲሁም አገራችን

10-VI-68

በጣም: ከሐያቸው: ወደ: አሁኑ: ~~ከሐያቸው~~: ደረሰ: መካከሉ:

ሕሳስ

ሁሉ: ከሐያቸው: ወደ: አሁኑ: መካከሉ: ጠቅላይ: አስተዳደር:

ከሐያቸው: መካከሉ: ደረሰ: አሁኑ: ወደ: ጠቅላይ: ቀን:

ደረሰ: ጠቅላይ: አስተዳደር: በጣም: ከሐያቸው:

ሕሳስ: ጠቅላይ: አስተዳደር: አሁኑ: አሁኑ: አሁኑ:

ሕሳስ: አሁኑ: አሁኑ: አሁኑ: አሁኑ: አሁኑ:

ወደ: አሁኑ: አሁኑ: አሁኑ: አሁኑ: አሁኑ:

ወደ: አሁኑ: አሁኑ: አሁኑ: አሁኑ: አሁኑ:

ወደ: አሁኑ: አሁኑ: አሁኑ: አሁኑ: አሁኑ:

የደረሰባት የተቀነባበረ ጥቃትና ጉዳት በማጠናቀቂያውም ሕዝቡ ያተረፈው የማይሸር ጠባሳ እንደሆነ በመጽሐፉ ውስጥ በተፈጠረው ታሪክና ይዘት ለማሳየት ተሞክሯል።

« ማስተዋል በጀመርኩበት በሃያዎቹ አጋማሽ ዕድሜ ላይ ሆኜ «አንጉዝ»ን ሳነብ በለጋ ልጅነት ዕድሜ ሳልረዳው ያለፍኩትን የደርግ ዘመን ገመና በደንብ እንዳይና እንድረዳው ረድቶኛል።» ያለችው ወ/ሮ መቅደላ ታሪኩ፣ መጽሐፉን አንብባ የተረዳችውን መልዕክትና ታሪክ፣ የመጽሐፉ ገፅ ባህርያትንም ውክልና በተመለከተ የሚከተለውን ብላለች።

«በአንጉዝ ውስጥ ዋና ዋና ገፅ ባሕርያት ሆነው ከተፈጠሩት ምናባዊ ሰዎች መካከል ሠናይትና አረጋሽ የሲቪሉን ማንበረሰብ ኑሮና ገመና የወከሉ ማሳያዎች ናቸው። ኩሎኔል ጅግሣ በስምም በተግባርም አባቴን ጄኔራል ታሪኩን፣ ወታደር መስፍን ደግሞ ለዓመታት በጦር ግንባር ሲዋደቅ የነበረውን የኢትዮጵያን ሠራዊት ይወክላሉ። እነሱም በሰሜኑ የአገራችን ክልል ውስጥ ይካሄድ የነበረውን ወታደራዊ ትንቅንቅ ወክለው፣ የነበረውን የተወሳሰበ ትግልና ሲከፈል የነበረውን ግዙፍ መስዋዕትነት እንዲናገሩ ተደርጓል።» በማለት የተረዳችውን ሀሳብ ገልጿለች። በማከልም፡

«በምዕራፍ አንድ ላይ እንደተገለፀው፣ በሥጋና በደም አባቴን የወለዱትና በዘመኑ በነበረው የጎሣ ግጭት ተገደሉ የተባሉት አቶ ንግርት ጐሣ ዲነግዴ፣ ያወጡለት የልጅነት ስሙ «ጅግሣ» እንደ ነበር ባደረግሁት የጥናት ሂደት አረጋግጫለሁ። ከዚህም በተጨማሪ፣ አባቴም በግል መጻሕፍቱና በማስታወሻ ደብተሮቹ ላይ ይህን ስም በተደጋጋሚ ይጠቀምበት እንደ ነበር እጄ ላይ ባሉ የማስታወሻ ደብተሮቹና መጻሕፍቱ ላይ ተጽፈው ይገኛሉ።

«በዚህም ስም በ1970 ዓ.ም «ዘመቻ ጅግሣ»ን መርቶ ጠላትን እያንበረከክ ከጎንደር ኤርትራ በመግባት ሠራዊቱን ሰድል አብቅቷል።» ስትል ታሪካዊ ዳራዎችን ለመጠቀም ሞክራለች።

በ1984 ዓ.ም ታትሞ ለሕዝብ የቀረበው «አንጉዝ» በወቅቱ በነበረው የፖለቲካ ትርምስና የአገር መገንጠል ጉዳይ መጽሔቶችና ነፃ ጋዜጦች ያስተጋቡት በነበረው ወቅታዊ ትኩሳት ተጋርዶ እምብዛም በአንባብያን ዘንድ በወቅቱ ትኩረት ሳያገኝ ቆየ። ይሁን እንጂ የፖለቲካው ቱማታ እየረገበ በሄደበት ጊዜ ውስጥ ቀስ በቀስ መነበቡ አልቀረም።

አንጉዝን በጥልቀትና በትንታኔ ካነበቡት በሳል አንባብያን መካከል ሽምብል መላኩ ፈረደ እንዱ ነበሩ። አንጉዝን ካነበቡ በኋላ የካቲት 2 ቀን 1985 ዓ.ም በተጻፈ ደብዳቤ አስተያየታቸውን በሰባት ገጾች ላይ አስፍረው መምህርት ፀሐይ ታስተምርበት ወደ ነበረው ወደ ጄኔራል ዊንጌት ት/ቤት በመላክ ከምስጋና ጋር እንዲደርሳት አድርገዋል።

ማን ይናገር የነበረ፣ ማን ያርዳ የቀበረ ነውና ሽምብል መላኩ በዚያ መራራ ፍልሚያ ውስጥ ተሳታፊ የነበሩና ሀቅና ተንኩል የት የት እንደነበሩ ያወቁ፣ እንደ እግዚአብሔር ፈቃድ በሕይወት ተርፈው ታሪክ ነጋሪ የሆኑ ሰው ናቸው። ከደብዳቤያቸው ላይ ከሰፈሩት ምስክርነቶች ጥቂቶቹ ለንባብ እንዲያመች ከዚህ በታች ተጽፈዋል።

የሻምበል መላኩ ፈረደ ደብዳቤ፤

2/6/85 ዓ.ም

«.....የኔን ህይወት በከፊል ስለዳሰሰው፤ አንቺነትሽንም የበለጠ አክብሮትና አድናቆት እንድሰጥሽ ከገፋፋኝ ሁለተኛው የሕሊና ልጅሽ ስለ «አንጉዝ» በአጭሩ ለመጻፍ ተገድሻለሁ፡፡

«በወሬ እንደሰማሁት ከሆነ የአንቺ ሙያ በዊንጌት ት/ቤት መምህር እንደሆንሽ ነው፡፡ የፅሁፍሽ ብስለት ግን ስለ ወታደራዊ ሃይንስ ጠለቅ ያለ ዕውቀት ያለሽና በተለይም ወታደራዊ ሕይወትን በጥልቀት የገመገምሽ በውስጡም ሆነሽ ኑሮውን የኖርሽ ታላቅ የጦር መሪና ስትራቴጂስት ያሰኝሻል ማለት ያስችላል፡፡

«በተለይ ወታደር መስፍንን በራስሽ ሕሊና ራስሽ ፈጥረሽ፤ በሱ አፍ አንቺው የምትናገሪያቸው ጥልቅ አባባሎች በሣል ወታደራዊ ግምቶች አርክተውኛል፡፡

«እነ ሚጀር ጄኔራል ግዛው በላይነህ በደካማ አዕምሮአቸው፤ የሠራዊቱ መፍረስ የተቋሞች መበተን ተገቢ ነው፤ ባሉበት ምድር አንቺ «አንጉዝ»ን በመፃፍሽ ሀቀኛ የኢትዮጵያ ልጆች ይኮሩብሻል፡፡ ድሮውንስ ኢትዮጵያ የመንታ እናት አይደለች፤

«ለግማሽ ምዕተ ዓመት (ለ50 ዓመታት) ብዙ የውጭ አገርና የሀገር ውስጥ ጠበብት አዕምሮአቸውንና ጉልበታቸውን አፍሰሰው የገነቡት፤ አያሌ የሀገሪቱ አንጡራ ሀብት የወጣበት የአስብና የምፅዋ የባሕር ኃይል መደብ፤ የደብረ ዘይት፤ የአዲስ አበባና የአሥመራ የአየር ኃይል ቤዝ፤ የሐረር አካዳሚና የሆሎታ

ገነት ጦር ት/ቤት.....ከነሙያተኞቹ፤ ከነታሪኩ፤ ከነንብረቱ «ይፍረስ» ተብሎ በነ ግዛው በላይነህ ለአፍራሾች ድጋፍ ሲሰጥ፤ የአንቺው መስፍን እንዳለው፤ «በወታደር ታሪክ ውስጥ ጥቁር ነጥብ ተፃፈ» ብሎ ማለፉ ይቀላል፡፡

«ግዛው በላይነህ ይሄን በመናገራቸው ብዙም አይደንቀኝም፡፡ እንደ ጣኦት ሲመለከቱና ቢሮ ለቢሮ ሲሸሉከሉከ አዕምሮአቸው ሳይሆን በትከሻቸው ጄኔራል የደረሱ ናቸውና፡፡

«የፈላ የኮዳ ውሀ ጠጥተው፤ ደረቅ ኮቸሮ ቆርጥመው፤ በአስቸጋሪ የአየር ፀባይ ጋራ ወጥተው፤ ቁልቁለት ወርደው፤ በአጣብቂኝ ውስጥ የተሻለ ስልት ነድፈው ጦር የመሩ አልነበሩምና፡፡

«ፋሽስቱ የደርግ መንግሥት አብዛኛዎቹን ቢፈጃቸውም አሁንም በጣት የሚቆጠሩ ምርጥ እውነተኛ ጄኔራሎች አሉን፡፡ ለዓመታት ከሠራዊታቸው ጋር የደሙ፡፡ እነ ብ/ጄኔራል ካሣዬ ጨመዳና ሌሎችም..... እነርሱ ቢናገሩ ያምራል፡፡

«ግዛው በላይነህ ቢገባቸው አንጉዝ ያደማቸዋል ብዬ አምናለሁ፡፡ ለኃይለ ሥላሴና ለደርግ ሲያገብድዱ ኖረው ዛሬ ደግሞ ለወያኔ ማጉብደዱን ተያያዙት፡፡ ነገንም ይጠብቁታል፡፡ ዕድሜ ዘልዛል፡፡» በማለት የኢትዮጵያ ሕዝብ አደራ የጣለባቸው ከሀዲ ጄኔራሎች አገሪቱን እርቃንዋን እንዳስቀሯት ገልጠዋል፡፡

በመቀጠልም የመጽሐፉ ዋና ዋና ጭብጦች ያሏቸውን ኃይለ ቃላት እንደሚከተለው ነቅሰው አውጥተዋቸዋል፡፡

በመጽሐፉ ውስጥ ከሚገኙት ሀሳብ ወለድ ሰዎች መካከል አረጋሽና ቅድስት የመጽሐፉ ታሪክ ዋነኛ ገፅ ባህርያት ሲሆኑ ካደረጓቸው ልዩ ልዩ ጭውውቶች መካከል የተቆነጠረ፤

- 1 «.....ጨካኝ በደመ ነፍስ ይራመዳል፤ ...አስተዳደር በጠመንጃ ጋይል የሚካኑት እንዳልሆነ፤ ዕድገትና ልማትም ዕውቀት አልባ፤ ስሜት በባረቀ ቁጥር በሚነደፍ ዕቅድ እንደማይጨበጥ፤ ሕዝብን በማስፈራራት ጥቂት እንጂ ለዘላቂው መራመድ እንደማይቻል፤ በተጽዕኖ ያፈኑት ብሶት እንደሚፈነዳና ፍንዳታውም የሚገለባብጥ እንደሚሆን.....»

አረጋሽ፤ ገጽ 76

አለቃ በርናባስና ወታደር መስፍን የመጽሐፉ ታሪክ ዋልታ ሆነው የተሳሉት ሌሎች ገፅ ባሕርያት ሲሆኑ ገፁ ባህርያቱ ከነበራቸው ወይይት የተወሰዱ ሀሳቦች የሚከተሉት ናቸው።

- 2 «ከወዲህ ከሰላሙ መንደር የተቀመጥነው እንዲህ የጎመዘዘን እናንተስ እሳት የጨበጣችሁት ምን ትላላችሁ?»

አለቃ በርናባስ

«.....የወደቀ ወድቆ፤ የጠፋ ጠፍቶ ለማያዳግም ድል የኛ ክንድ ሲያይል፤ «ተመለሱ.....(አፈግፍጉ.....አቅጣጫ ለውጡ» የሚለው ትእዛዝ ትግላችንን እያኩላሸው የጦርነቱን ዓላማ ወደ መመርመር እንደረሳለን...»

ወታደር መስፍን፤ አንጉዝ ገጽ 163

- 3 «.....ያልወደደ፤ ያላመነ እንኳን ጥቃት እሾህ አይነ ቅልም።መተማመን፤ መቀራረብ፤ የልብ አንድነት ካለ፤ ጦርነት እንደ ጨዋታ ልብ ያሞቃል...»

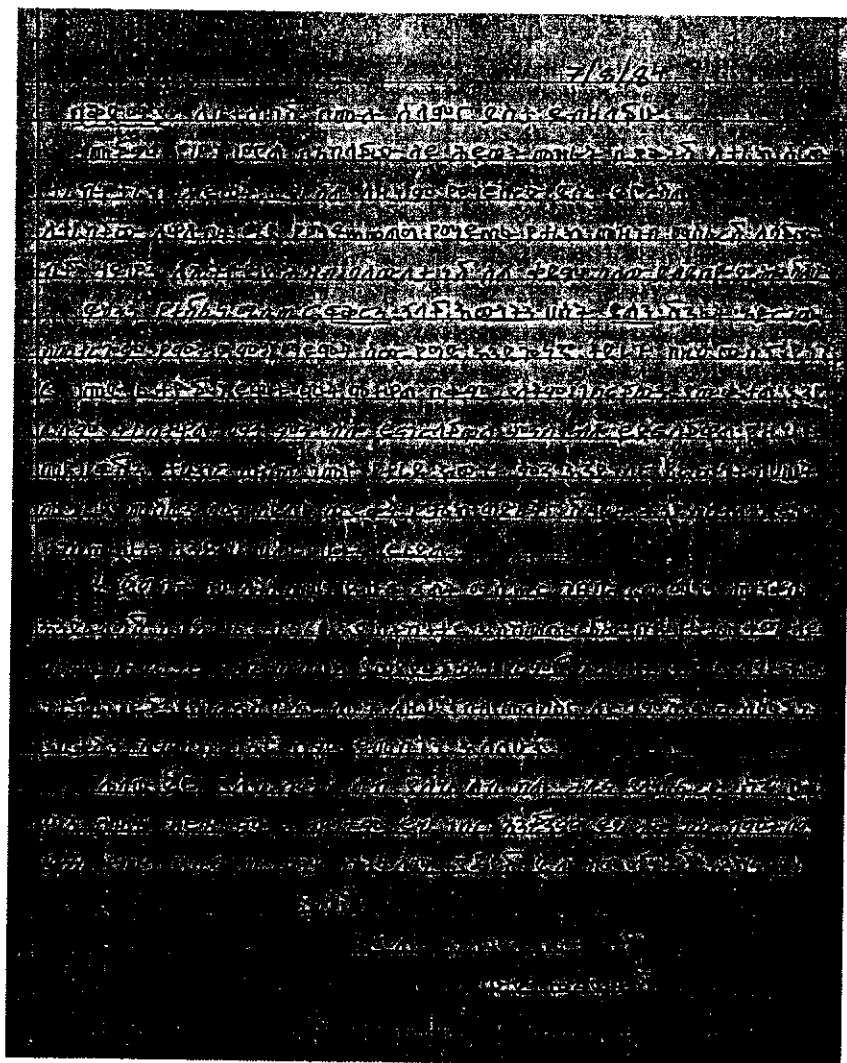
አለቃ በርናባስ፤ ገጽ 164

- 4 «.....ለዚህ ነው አስተማሪ የተባለ ሁሉ መክላቱ መጎስቆሉ። በሚያውቀው ዕውቀት እየተቃጠለ ይጨሳል። ይታገላል፤ ይቃወማል፤ ያስተምራል። ብዙውን ጊዜ ግን አይቀናውም። የእሳት ራት ይሆናል።»

ገጽ 203

- 5 «.....ማንም የማይነቀንቀው፤ ጊዜ የማይነቅለው፤ ሀውልታቸውም ባንተም በእኔም በሌላውም ኢትዮጵያዊ ልብወስጥ ተተክሏል። በግድ የተተከለ ሀውልት ግዳጅ በተነሳ ጊዜ ይወድቃል።»

ገጽ 250



የወታደር ሰለሞን ኢሣ ደብዳቤ 1984 ዓ.ም.

በ1980 ዓ.ም. ውስጥ እየተፋጠነ በሄደው የኢትዮጵያ ሠራዊት ውድቀትና ክስረት የተነሣ ኢትዮጵያውያን ምን ያህል ልቦናቸው እንደደማከላቸው እንደ ናሙና የተጠቀሱት ሽምባል መላኩ ፈረደ፤ እንዲሁም በአሥመራ የሬዲዮ አኝሬተር የነበሩት ወታደር ሰለሞን ኢሣ ከጻፉት ደብዳቤ መመልከት ይቻላል።

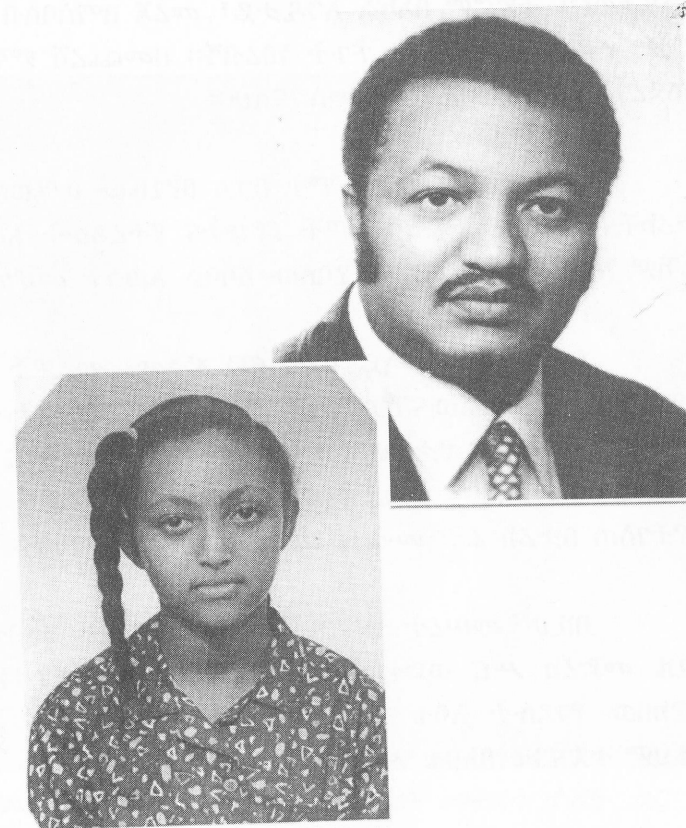
ወታደር ሰለሞን ከ1981 ዓ.ም ያልተሳካ የጀኔራሎች መፈንቅለ መንግሥት መከራ በኋላ በአዲስ አበባ ወህኒ ቤት ታስረው የነበሩና አሁን በነፃነትና በሕይወት ያሉ የሠራዊቱ አባል የነበሩ ናቸው።

«የኢትዮጵያን የታሪክ ገጽታ የለወጠው ያ የደርግ አመራር አሳፋሪ ፍፃሜ፤ አንገብጋቢ ትኩሳቱ አሁንም በአውነተኛቹ ኢትዮጵያውያን ልብ ውስጥ አንድ ቀን ነጻ ታሪክ ሊያስተካክል ተጻፍኖ ይጨሳል።» የምትለው ወ/ሮ መቅደላ፤

«አባቴ ጀኔራል ታሪኩ ለኔ የነበረውን ናፍቆትና ፍቅር የሚገልፁትን ከታች እንደተመለከተው ዓይነት ደብዳቤዎችን እንደ ልዩ ቅርስ ይገኙ እንደናፈቅሁት ቀረሁ።» ስትል በአባቷ እጦት የደረሰባትን የመንፈስ መሰበርና መራራ ሀዘን ገልጸለች።

ባዶ፡ መቀላ፡ መገናኛ፡ ሃሳብ፡ ሃይሉ፡ 05-10-79
 ለጣዖ፡ ህዝቡ፡ የሀገሪቱ፡ ሰፊ ሰፊ፡ (የሀገሪቱ) ግሪት፡ ነው
 የሀገሪቱ፡ ሀዘነኛ፡ ነገር፡ የሀገሪቱ፡ ደግሞ፡
 ይህ!! ናቅ፡ ጊዜ፡ የሀገሪቱ፡ ሀዘነኛ፡ ነገር፡
 ሀዘነኛ፡ ሀዘነኛ፡ ነገር፡ የሀገሪቱ፡ ሀዘነኛ፡
 ተግባር፡ ነገር፡ ሀዘነኛ፡ ነገር፡ የሀገሪቱ፡
 መሠረት፡ የሀገሪቱ፡ ሀዘነኛ፡ ነገር፡
 ይህ!! ሀዘነኛ፡ ነገር፡ የሀገሪቱ፡

ከላይ የሚታየው ማስታወሻ ጄኔራል ታሪኩ፣ ለአጭር ጊዜ የሥራ
 ጉዳይ አዲስ አበባ መጥተው ት/ቤት በትምህርት ላይ ከነበረችው
 ተማሪ መቅደላ ጋር ስላልተገናኙ የጻፉት ማስታወሻ ነበር።



ጄኔራል ታሪኩና መቅደላ የተለያዩት፤
 በዚህ የልጅነት ዕድሜዋ ነበር።

ወ/ሮ መቅደላ፣ ይህ የአባቷ የሕይወት ታሪክ መጽሐፍ
 ረዥም ዓመታትን ወስዶ እንደተመኘችው ተቀናብሮና ለህትመት ዝግጁ
 ሆኖ በማየቷ የተሰማትን የገለጠችው እንደሚከተለው ነበር።

«ይህ መጽሐፍ ለአባቴ እንደ መታሰቢያ ሀውልት እንዲቆጠር፣ ተጽፎም በአካል እንዲታይ፣ መረጃ በማሰባሰብ ባሳለፍኩት ረጅም የተሰፋ ዘመን ከባድ ጉጉት ነበረብኝ። በመጨረሻ ምኞቴን እውን ስላደረገልኝ እግዚአብሔርን አመሰግናለሁ።

ከዚህም ጋር ከአባቴ ሞት በኋላ በየጊዜው በሚወጡ ልዩ ልዩ ታሪኮችና የምስክርነት ማስረጃዎች ያየሁትና የተረዳሁት እውነት አለ። ይኸም እውነት አትሞትም የሚባለው አባባል እውነት መሆኑን ነው።

በጊዜ መድረክ ላይ በሥልጣን የቆሙ መሪዎች ሁልጊዜም ከጥቅማቸውና ከሕልውናቸው መጠበቅ አንጻር የሚሠሩት ግፍና ሕገ ወጥ ድርጊት መኖሩ የታወቀ ነው። ሆኖም ማንኛውም ነገር የራሱ ጊዜ ሲፈፀም ባይገፉትም ይወድቃል። በዚህ ጊዜ ግፈኞች ሥራቸው እየተገለጠ በታሪክ ፊት ሙት ሆነው ይተረካሉ፣ ይወገዛሉ።

በዚህ መሠረት በሽርና በጭካኔ የገደሉት የአባቴ ጠላቶች ከጊዜ መድረክ ሥር ወድቀው፣ የታሪክ ሙታንንና ውጉዛን ሆነዋል። አዋክበው የገደሉት አባቴ ግን በታሪክ ፊት ሕያው ሆኖ አይቻለሁ። በዚህም ተጽናንቼ በአባቴ ሥራና በማንነቴ ኮርቻለሁ።

«አባቴ በእርግጥ አልሞተም። ለዚህም በቂ ማስረጃዬ፣

1ኛ በሥራውና ታሪክ በሥራው በሰጠው ምስክርነትና ክብር፣

2ኛ ከሁለት እናቶች በተወለድነው በአራት ልጆቹ፣

3ኛ እኔም በወለድኳቸው ሁለት ልጆቹ ሕልውናው ቀጥሏል።»

በማለት ሀዘኗን በማሸነፍ ላይ መሆኗን ተናግራለች።



ማኅሌተ ጽጌና ያዕቆብ ጽጌ ከእናታቸው መቅደላ ታሪኩ ጋር
2007 ዓ.ም

ምዕራፍ ፲፪

የክህሎት መረጃዎች፡



የኢትዮጵያ፡ ንጉሠ፡ ነገሥት፡ መንግሥት፡ የመከላከያ፡ ሚኒስቴር ።

ቀ፡

ሹመት።

ሞ፡ አንበሳ፡ ዘእምነገደ፡ ይሁዳ ።

ቀዳማዊ፡ ኃይለ፡ ሥላሴ፡ ሥዩም፡ እግዚአብሔር፡

ንጉሠ፡ ነገሥት፡ ዘኢትዮጵያ ።

አገርህን፡ ውድድ፡ ነገሥህን፡ እክብር፡ ወገንህን፡ ጠብት ።

ለገ/የመቶ፡ አቶ፡ ታሪኩ፡ ዓይኔ

ገርማዊ፡ የኢትዮጵያ፡ ንጉሠ፡ ነገሥት፡ ቀዳማዊ፡ ኃይለ፡ ሥላሴ፡ ታማኝነትህን፡

ምግባርህን፡ ተመልክተው፡ ከሥራ፡ ፪

ቀን፡ ፲፱፻፶፪ ዓ፡ ም፡ ዝምሮ፡ በኢትዮጵያ፡ ንጉሠ፡ ነገሥት፡ በምድር፡ ጦር፡ ውስጥ፡ የወታደራዊነት ማዕርግ፡ ሰጥተውሃል ።

በተሰጠኸው፡ በ ወታደራዊ ማዕርግና፡ እንዲሁም፡ ለወደ፡ ፊት፡ በምትደርስበት፡ ከፍተኛ፡ ደረጃ፡ ሁሉ፡ የምትታዘዘውን፡ ተጠንቅቀህና፡ ተግባሩን፡ ፈጽሟ፡ መሆን፡ አለብህ ።

በበታችህም፡ የሚገኙ፡ መከራከሪያዎችና፡ ወታደሮች፡ ሁሉ፡ የበላይነትህን፡ ዐውቀው፡ ታዛዦችህ፡ እንዲሆኑ፡ በዚሁ፡ ታዘዋል ።

ለግርማዊ፡ የኢትዮጵያ፡ ንጉሠ፡ ነገሥት፡ ለተከታይ፡ ወራሾቻቸውና፡ ለንጉሠ፡ ነገሥት፡ መንግሥታቸው፡ ለአለቆችህና፡ በማዕርግ፡ ለሚልቱህ፡ መከራከሪያዎች፡ ሁሉ፡ ያለቅርታ፡ መታዘዝ፡ ይገባሃል።

እምነት፡ የተጣለብህ፡ መሆንህን፡ ዐውቀህ፡ የራስህን፡ መልካም፡ ምግባር፡ እያላየህ፡ የታዘዝከውን፡ እክብረህ፡ በትክክል፡ በመፈጸም፡ የተሰጠህ፡ ክብር፡ የሚገባህ፡ ለመሆኑ፡ ምስክር፡ እብጅለት ።

ዛሬ፡ በ. ፪. ፪

፪

ቀን፡ ፲፱፻፶፪ ዓመተ፡ ምሕረት፡

በግርማዊ፡ የኢትዮጵያ፡ ንጉሠ፡ ነገሥት፡ ትእዛዝ፡ ተሰጠ ።



የምድር፡ ጦር፡ ከማንዶ፡ ትምህርት፡ ቤት፡

ጠ/ 1468 የሙቅ ከከቃ ታሪኩ ዓይኔ

በምድር፡ ጦር፡ ከማንዶ፡ ትምህርት፡ ቤት፡

የተሰጠውን፡ የከማንዶ፡ ትምህርት፡ በሚገባ፡ ስለ፡ ፈጸመ

ይህ፡ የምስክር፡ ወረቀት ።

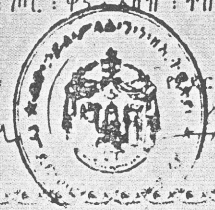
ዛሬ፡ የካቲት ፲፫ ቀን፡ ፲፱፻፶፬ ዓ፡ ም፡

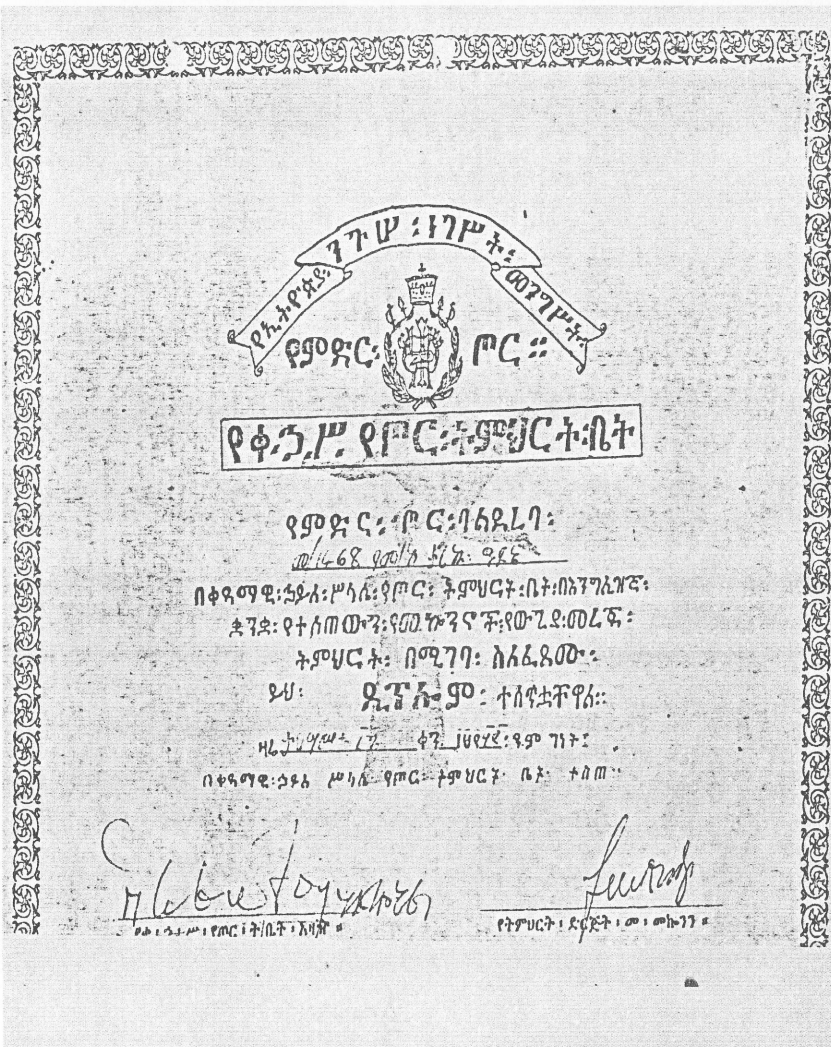
በምድር፡ ጦር፡ ምድር፡ ተሰጠው ።

የትምህርት፡ ቤት፡ አዛዥ፡

የምድር፡ ጦር፡ ምድር፡ ተሰጠው ።

A. Duf







በኢትዮጵያ፡ንጉሠ፡ነገሥት፡መንግሥት፡

ያገር፡መከላከያ፡ሚኒስቴር፡

የጦር፡ኃይሎች፡ጠቅላይ፡ኤታ፡ማኅበር፡መምሪያ፡

የማዕርግ፡እድገት፡

አገርህን፡ውደድ፡ንጉሠ፡ነገሥትህን፡አክብር፡ወገንህን፡ጠብቅ፡

ለ ፀሐይ፡አለቃ፡ቻርኤ፡ዓቤኔ

በግርማዊ፡ንጉሠ፡ነገሥት፡ቀዳማዊ፡ኃይለ፡ሥላሴ፡መልካም፡ረቃጽና፡ከፍተኛ፡ጥላብ፡
ከ ሰነዱ፡፲፭ ቀን፡፲፱፻፶፯ ዓ.ም፡ዝምሮ፡በኢትዮጵያ፡ንጉሠ፡ነገሥት፡
መንግሥት፡በጦር ሠራዊቶች ውስጥ የገምገማና ጥራት ማዕርግ፡
ተሰጥቶታል፡

በሥርዓም፡የሚገኙ፡መከራከሪያና፡የበታች፡ሽማግሌዎች፡ሁሉ፡የበላይነትምን፡ዐውቀው፡
ታዛዥም፡እገዳሁኑ፡በዚህ፡ታዘዋል፡

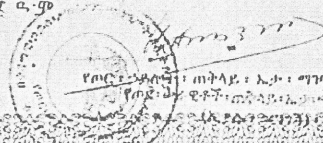
በግርማዊ፡የኢትዮጵያ፡ንጉሠ፡ነገሥት፡ለተከታይ፡ወራሾቻቸው፡ለንጉሠ፡ነገሥት፡
መንግሥታቸው፡ለአለቆችህና፡በማዕርግ፡ለሚልቁዎት፡መከራከሪያና፡ሁሉ፡ያሰቅረታ፡መታ
በገባ፡አሰብም፡

እምነት፡የተጣለጠም፡መሆንምን፡ዐውቀው፡በትጋትና፡በመልካም፡ምግባር፡የራስዎን፡
ችሎታ፡እያሳዩ፡የታዘዙትን፡እክብራው፡በትክክል፡በመረጸም፡የተሰጠዎ፡ክብር፡የሚገባዎ
ሽመሁኑ፡ምስክር፡ያሳጁለት፡

እዲስ፡አበባ፡ሰነዱ፡፲፭ ቀን፡፲፱፻፶፯ ዓ.ም፡

ሥልጣን፡

የመከላከያ፡(የጸሐፊት)፡ሚኒስቴር፡ደብዳቤ፡ተግባር፡257/3/1/6
የመስጠቱም፡፪፱ ቀን፡፲፱፻፶፯ ዓ.ም



የቀላላዊ የጦር ተምህርት ቤት ዋና መምህር

ለ ሀ/1468 ሻምበል ታሪኩ-ዓቤኔ

በቀዳማዊ፡ኃይለ፡ሥላሴ፡የጦር፡ትምህርት፡ቤት፡በአግረኛው፡ክፍል፡የተሰጠውን፡
የሻምበል፡አዛዥነት፡ትምህርት፡በሚገባ፡ለሌጸሙ፡ይህ፡የምስክር፡ወረቀት፡
ተሰጥቶአቸዋል፡

ዛሬ፡ሐዳር ፬ ቀን፡፲፱፻፶፯ ዓ.ም፡

ገነት፡በቀዳማዊ፡ኃይለ፡ሥላሴ፡ጦር፡ትምህርት፡ቤት፡ዋና፡መምሪያ፡ተሰጠ፡

